

Naujienu Antroji Dalis

ZVILGSNIS Į LIETUVIŲ LIAUDIES KŪRYBĄ

Norėdami supažindinti "Naujienu" skaitytojus su Pedagoginio Lietuanistikos Instituto darbu, čia atspausdiname to Instituto neakademiniams, arba korespondencinio, kurso studentų tautosakinius nagrinėjimus. Iš jų nagrinėjimų mes galime susidaryti nors dalinį įspūdį apie lietuvių liaudies charakterio bei kultūros bruožus, o taip pat ir apie besiruošiančią jaunąją lituanistų kartą. Iš jų tikimasi sulaukti lietuviškosios mokykloms mokytojų, o laikraščiams — bendradarbių. Literatūrai bei tautosakai šio kurso studentams dėsto Domas Velička. — Red.

GYVŲJŲ RYŠYS SU MIRUSIAIS LIAUDIES RAUDOSE SAULIUS SUZIEDĖLIS

Lietuvių tautosakos viena rūšis vadinama raudomis. Tai yra liaudies kūriniai, kuriais seniau būdavo apraudojami mirusieji tėvai, vaikai, broliai, seserys ir šiaip artimi ar mieli žmonės. Nuo dainų raudos skiriasi tuo, kad yra neilutesni ir neturi pastovaus sukurto teksto, nors turi melodingą ritmą ir kartais net rimą. Raudos yra sukurtos pačių raudotojų tik paprastai įdedama savų žodžių ir jausmų pritaikyti vienam atvejui. Tai pusiau giedami, pusiau deklamuojami pasakojimai apie liūdesį ir gaudulį, kurį gyviesiems palieka mirusieji.

Kadangi buvo tikima, kad žmogaus vėlė po mirties keliauja į dausas, tai žmonės maldaudavo tų vėlių lyg ir užtarimo, kad ir jiems būtų užtikrinta vieta dausoje. Raudose galima matyti, kad senovės lietuviai tikėjo į gyvųjų ir mirusiųjų dvasinę bendrumą.

Idomu, kad apraudojami ne vien mirusieji. Apraudojama ir duklė, išeinanti už vyro, ar sūnus, išėjęs į kariuomenę, nes seniau panašūs įvykiai (į kariuomenę paėmimas, vestuvės) reikšdavo ilgą mėnesį arba visišką šeimos narių išsiskyrimą.

Raudos yra labai senos. Vokiečių kronikos dar trylikame amžiuje mini, kad lietuviai turėjo paprotį mirusius apraudo. Prūsai užkariavę, vokiečiai uždraudė vietiniams giedoti raudas, stengdamiesi plėsti krikščionybę. Lietuvoje daug kur raudos nebuvo draudžiamos ir ilgiausiai išliko Dzūkijoje, kur daugiausiai raudų sukurtas.

Dažniausiai mirusio rauda artimieji: tėvai rauda savo vaikų, vaikai tėvų, žmonos — vyro, ir t. t. Būdavo kartais pasamdytos raudotojos, kurios mokėdavo išreikšti gyvųjų liūdesį, gailėtis ir širdies skausmą. Tautosakos užrašinėtojai pasakoja, kad jiems paprašius ką nors paraudoti, kad galėtų užrašyti, raudotoja taip įsigraudindavo, kad imdavo verkėti tikromis ašaromis. Laidotuvių dieną jie pravirkdydavo visus susirinkusius.

Raudose vartojama labai daug mažybinių ir malonybinių žodžių, kurie rodo susigraudinimą širdį. Pavyzdžiui, apraudoant mirusią motiną, taip sakydavo:

"Motinėle, o tu mano gimdytojele! Dėkui tavo rankelėms, kuriomis mane nešiojai, dėkui tavo kojėlėms, kuriomis mane nešiojai, dėkui tavo protužėliui, kad mane gražiai mokinau, dėkui tavo burnelei, kad mane meiliai kalbinau".

Gyvųjų ryšį su mirusiais gražiai parodo seniausia užrašyta rauda, kuri yra tokia:

"Ak broliu, ak prieteliau, ar neturėjai duonos kvietėlių? Kodėl numirei, kodėl mane palikai? Ak, ak, kur tu nuėjai? Aš prie tavęs būsiu, tu prie manęs — ne".

Vadinasi, likęs gyvasis prisimins mirusį, bet nežino ar mirusis (dabar jau dausoje) jį atsimins.

Kitoje raudoje žmona apraudoja savo vyrą:

"O, kodėl tu numirei? Oi, mano meilele, mano širdelė! Dabar užmiršai visus savo kumpelius. Dabar, meilele, palikai mane vieną, su vaikeliais. Kur aš dabar būsiu, kur aš savo galvelę priglausi?"

Dar ilgai buvo tikima, net krikščionybės laikais, kad mirusieji pavirsta ar medžiais (dažniausiai ąžuolais, uosiais, liepomis) arba paukščiais (gegute, sakalu, volunge).

Štai Veliunos apylinkėje raudojanti motina norėtų sužinoti, kuo jos mirusi dukrelė pavirs. Raudą užrašė A. Juška.

"Mano vėlių martele, mano ledų lytele! Aukšto kalnelio palydėtojele! Kokiais žiedeliais pražysi, kokiais lapeliais lapsi? Kad aš pamatytčiau pro šalį praeidama, kokius žiedelius šilėisi. Ant ko aš pažinsiu? O ar ant lapelių. O ar ant žiedelių?"

Šioje raudoje minimas "aukštas kalnelis" yra senovės lietuvių tikėjimo pėdsakas. Visos mirusios vėlės ten turi į tą kalnelį pačios lipti, o atkeliaujančias artimųjų vėlės turi pasitikti ir palydėti.

Kartais raudotojai skundžiasi mirusiųjų nebylumu ar šaltumu. Štai kaip sakoma, apraudojant mirusį tėvą:

"O mano tėveli, slavink laimink mane! O, tur būt skaudžiai užrūstinau, kad mano tėvelis su manim nepasišneka".

Arba kalbant į mirusią motiną:

Ukininko sodyba nepriklausomybės laikais

Dienu Skeveldros

Kelionės — pasaka, ir gana

Tai tiesa, kurią visų pirma gali (viešai ir privačiai) paliudyti bič. Juozas (Pronskus). Ir kiti geros valios meškeriotai (tolimuose vandenyse), medžiotojai (kaip akis pavertose prerijose), vidujo akiračio kiotokio peizažo, išpūdyti, atseit — ir pusiausvyros beieškantys, visi, kurie kažkokio nerimo vejami ir t. t. ir t. t.

Rugpjūčio 13-toji, ir kas man! Be 5 šeštoji, testa būna! Pro šalį skuba mašinos, įtempti veidai. Skuba, ir nei man šilta — nei man šalta. Atostogos... Anot enciklopedijos, "apmokamas poilsio laikas". O anot potėtų, mano šioje šandie šventa (nors kalendorius ir šventas nuolat primena, kad tai antradienis).

Man žemiški reikalai neberūpi (bet rožės dėl visa ko stipriai įlaisčiau). Kur važiuoji, ten tavo, žmogau, darbai ir žemė. Tavo (šandie besiniaukstantis) dangus. Valanda. Kita. Ir kita. Jau prasmogem Norfolk, Nebraska, kur didžiausi visame pasaulyje gyvulių turgūs (pasiuola). Vėl iš kalniukščių į lygumas, tolimas ir pienuių karvių pilnas (kai kur kaimeš po 400—600 galvų, tokių juodų kaip derva). Nebraska — JAV

"Motinėle, nedūsauji, motinėle, nevaitoji, motinėle prataršk nors žodelį, patiešyk mano širdelę gailingą; visą nakotelę kaip kalbinu, o savo motinėlės neįkalbinu".

Šiais laikais raudos nyksta, nes žmonės nėra linkę taip atvirai išreikšti savo jausmų kaip seniau. Ypač Amerikoje dabar stengiamasi laidotuves taip tvarkyti, kad jos kuo mažiau graudintų gyvuosius.

sviesto vyriausias gamintojas. Kukurūzų laukai, kurie palei Omahą, Fremontą ir dar toliau lyg giria siūbuoja, jau retėja. Pakelėse vis daugiau latkinių kanapių, laukinių saulėgrąžų, tarpais alfa-alfa lyg mėlynas ežeriukas, bičių daugiaaukščiai aviliai. Taigi, iriamės į prerijas. Medžiai jau kažkur liko. Ir krūmokšniai apmažo. Uola kelia galvą. Sustojame. Kokia didelė — didelė ir giedri begalinių prerijų tyla, priglobta gilaus dangaus!

Mintys šokuriuona po praeitį. Palinkimas (o gal liga, o gal hobby ar pn.) į keliones — senas daiktas, ir, atrodo, nebeįgydoma (argi ne tiesa, bič. Juozai Pronskau!). Ligi gyvos galvos!

Kiek pamenu, pirmoji mano kelionė (už paraprijos, valsčiaus, oho, net už apskrities ribų) neįšėgė. To generolui Želigovskui neatleisiu. Buvo pasirinkimas: patriarchatas ar matriarchatas! Jei su mamyte, tai kelionė (pro smiltynėlius, girias, palei ežerus į Tauragnų miestą, Uteng, ing Panevėžį, kur netoliese mamytės gimtinė) arkliau. Jei su tėčiu — į Vilnių!!! Ten broliai — kaip namie, žemė lyg ne žemė, eini ir nedunda, plati srauni upė, debesyjna prismaigstyta hažnyčių varpinių, namai ir naktį šviesūs, ir žmonių — žmonių! O kas svarbiausia — kelionė traukiniu. Apsispraudžiau už... sostinę. Bet...

gen. Želigovskio smurtas. Visos svajonės subliuško, vidurnaktį grįžom iš Dūkšto, net ir traukinio nemažė. Už mane emė verkti dangus, o nuo Dyznų ežeruko sukruoto vėtra. Liūdna buvo vaikigaliui, graudu be galo...

Seniai baigėm vieškelį 275, jau keliu Nr. 20. Po kairei ir po dešinei ir gilyn iriamės kone į (Nukelte į 2 psl.)

LIETUVOS MIŠKAL...

(Tęsinys iš 6-to pusl.)

Tas pats kunigaikštis 1554 m. išnuomavo trims metams eksploatuoti Žemaitijos miškus Albrechtui Švarcui. Jis gamino vančosus šulius, degino pelenus. Petriui Lūdneriui buvo duotas leidimas įrengti Birštono girioje "būda" tokiems pat reikalams ir sutarta už jo pagamintus šimtą vančosų, šimtą šulų ir laštų pelenų imti po dvidešimt grašų. Vėliau tokių "būdų" buvo įsteigta Žemaitijoje ir ypatingai Užnemunėje. Laikui bėgant, prie tų būdų atsirado daugiau trobėsių ir nuolatinių gyventojų, dar vėliau atsirado ištisi kaimai, kurių pavadinimuose užsiliko priesaga — "būda", kaip Ažuolų Būda, Griškabūdis, Būdvielis ir t. t.

Be aukščiau paminėtų pirklių, XVI a. miškus eksploatavo dar šie pirkliai: Gans Zinderman — Darsūniškio ir Birštono girioje, Gadauskas — Birštono girioje, Mackevičius ir Fajeris — Veliunos ir Skirsnemunės giriose 1541 m., Švarcas Žemaitijos pajūrio miškuose 1544 m., Gradovskis — Birštono ir Darsūniškio giriose 1527 m. Gansui Skopui 1560 m. buvo pavesta eksploatuoti Žemaitijos miškus, įpareigojant eksploatuoti ir privatinius miškus, jei iš to būtų kunigaikščiui naudos.

Kaip jau minėta, kunigaikštis mėgino paimti miško prekybos monopolį ir savo rankas. Privatiems savininkams ir jų igaliojantiems buvo draudžiama jų miškuose pagamintą medžiagą gabenti į užsienį. 1566 m. kunigaikščio patarkymu per Kauno muitinę turėjo teisę gabenti miško medžiagą vienas, jau paminėtas, Gansas Skopas, tituluotas "kunigaikščio miškų prekių tvarkytoju" (sprawca towarow lesnych). Už paimtą iš privatinių miškų savininkų medžiagą, Skopas išmokėdavo jiems nustatytą kainą ir ją išplukdydavo kartu su kunigaikščio girių medžiaga.

1571 m. kunigaikštis miško eksploataciją pavedė Oberfeltui, o 1607 — Fogelzangui. Prie šitokios miško eksploatacijos sistemos, betkokiai privatinės miško medžiagos prekyba turėjo sustoti ir kunigaikščio medžiagai užsienio rinkoje buvo pašalinta betkokia privatinės miško medžiagos konkurencija. Kunigaikštis galėjo diktuoti savo sąlygas ir kainas.

Kirsdamas Žemaitijos miškus, Skopas emė varžyti gyventojų teises į kunigaikščio mišką, neleidavo jiems naudotis jų turėtomis privilegijomis, kirsti kunigaikščio mišką savo reikalams. Jis emė tikrinti turimas bajorų privilegijas ir valstiečių teises ir tuomet teisių turėtojus bei naudotojus, suerzino. Bajorai, be to, buvo labai nepatenkinti nauja miško eksploatacija ir

miško pardavimo tvarka. 1551, 1554 ir 1559 m. Vilniaus seimuose bajorai prašydavo kunigaikštį jų ir valstiečių teisių nesiaurinti, nes tai būtų iš senų laikų. Kunigaikštis jų prašymus atmesdavo. Sunaikiais valstybei laikais, t. y. 1563 m., kada kilo karas su Maskva, bajorai Vilniaus seime vėl iškėlė miško kirtimo ir privilegijų siaurimo klausimą ir prašė atstatyti seniau buvusias jų teises. Kunigaikštis bajorų prašymus patenkino ir gražino senąją tvarką. Bajorai vėl emė naudotis kunigaikščio girių gėrybėmis, kaip anksčiau. Bajorams ir didikams jis leido laisvai, be maito, pardavinėti mišką iš nuosavų miškų ir sustabdė Žemaitijoje miškų kirtimą. Tuo būdu žygimanto Augusto miško naudojimo ir pardavimo centralizacijos politika pirmą palūžo Žemaitijoje, o vėliau ir kitur.

Žygimanto Augusto laikais, Lietuvos miškai buvo labai smarkiai išnaikinti, apie tai liudija Valavičiaus Puščių revizijoje padėtos pastabos. Valavičius konkrečiai nurodė, kad Gansas Skopas per septynerius miškų eksploatacijos metus, sunaikino Kauno girią, kiek miškai tais laikais buvo smarkiai naikinami, galima spręsti ir iš to, kad buvo išgabenama į užsienį labai daug potašo, gaminto iš lapuočių medžių. Pav. iš vieno kubinio metro sudegintos ąžuolinės medienos, buvo gauta 4,4 kg pelenų arba 0,45 kg potašo, o tais laikais per muities į užsienį išveždavo tūkstančius laštų pelenų ir potašo. Vienas laštas buvo 1,9 tonos svorio. Iš to galima pasidaryti vaizdą, kiek reikėjo išnaikinti miško, kad pagaminti tokius kiekius pelenų.

Vėliau, iki Stanislovo Augusto laikų, t. y. po 150 metų laikotarpio, pažangos miškų ūkyje nepadarėta. Per tą laiką buvo nuolat kertami rinkiniai, geriausi ir reikalingiausi medžiai, naikinami geriausi medynai. Paruošta miško medžiaga buvo plukdoma arba Narevu į Vislą, o iš ten į Dancigą arba Nemuną, Dubysą, Mūriją, Nevėžius ir Nemuną į Karaliaučius.

Miško eksploatacijos tempas smarkiai padidėjo, kada Stanislovas Augustas paskyrė D. L.K. izdininku Antaną Tyzenhauzą (jis buvo ir sujungtos valstybės paizdininkiu 1765—1777) ir jam pavedė administruoti bei eksploatuoti kunigaikščio dvarus ir miškus nuomos teisėmis trejerius metus.

Stanislovo Augusto išdvas nuolatos buvo tuščias ir jam tekdavo nuolatos ieškoti pajamų savo ištaigingam gyvenimui apmokėti. Tyzenhauzas turėjo jam pajamų parūpinti. Tyzenhauzas buvo labai aktyvus šeimininkas, bet gautytus pinigus dažnai išleisdavo nerealiems projektams vykdyti. Sumanymų turėjo daug, kuriems realizuoti jis iš-

PAJŪRIAIS, PAMARIAIS

Šiais jubiliejiniais Klaipėdos krašto atvadavimo sukakties metais lietuviškojo pajūrio gyventojai ir bičiuliai susilaukė gražios dovanos — Alfonso Nevardausko knygos "Pajūriais, pamariais". Nuo pirmo iki paskutinio puslapio skaitytojas gėrisi vaizdžiu pajūrio ir jos žmonių aprašymu. Kiekvienas buvęs lietuviškojo pajūrio gyventojas, atvertęs vieną ar kitą knygos lapą, išvysta savo numylėtą tėviškėlę, toli už okeano esančią, ir šiuo metu maskolių trypiamą. Čia jis pamato dar iš atminties neišdilusį Lietuvos pajūrį, Kuršių Neringą, Nemuno delta, žvejus ir tą didingą Kuršių Neringos karalių — šiupelelragį elnią. Kitur jis regi savo krašto moteris, kurios su pasididžiavimu vilkėdavo šimtam kvoldžius sijonus — kedelius bei raštuotus žiurstus — prijuostes. Baltų drobinų raštuos ranko-

leisdavo ir daug pinigų. Prie Gardino jis norėjo įkurdinti kultūros ir pramonės centrą. Pastatė daug komerciniai neapskaičiuotų fabriku. Pagamintos prekės neturėjo rinkos ir laikomos neparduotos sandėliuose, suėmė apyvartos kapitalą ir paralyžavo visą gamybą. Tyzenhauzas stengėsi nuostolius išlyginti iš kunigaikščio dvarų ir miškų. Lygiai brangiai kainavo jam įvairios kultūrinės institucijos. Gardine jis įsteigė maitininkų, buhalterių ir raštvedybos mokyklą, medicinos akademiją su veterinarijos ir akušerijos skyriais. Buvo įrengta spaustuvių ir leidžiamas laikraštis "Gazeta Grodzianska". Provincijoje buvo steigiami fabriku skyriai, geležies liejyklos, verpyklos, kunigaikščio valstiečių ir tarnautojų vaikams daug lenkiškų mokyklų. Visa tai reikalavo išlaidų. Tyzenhauzas buvo priverstas savo čišno teisėmis valdančius valstiečius gražinti baudžiavon ir kartu su kitais baudžiauninkais apkrauti didesnėmis prievolėmis, nei tai buvo prieš jo reformas.

Prasidėjus mokslo metams ir susirinkus didžiam metų darbui, gal būtų ir nepro šalį lituanistinį mokyklų vaikučiams bei studentams iš Pajūriais, pamariais nors ir dalinai patirti apie lietuviškojo pajūrio bei pamarių vietoves, augalus, gyvulius, paukščius, žuvis, ypatingai puikias negyvasias kopas. Jų keliavimą. Žmones. Jų papročius ir tradicijas. Juk galima beveik pasakyti vargiai katras iš mokinių ką nors būtų savo akimis matęs tos krašto vietoves. Tenkinasi iš mokykloje ir iš tėvelių pasakojimų susidaryti sau vaizdą. Bet pasklaidžius ir perskaičius Pajūriais, pamariais, gaus tikrąjį to krašto vaizdą ir dvasia ir kūnu su Pajūriais ir pamariais sutaps niekad nesiskirs su tėvynės meile.

Apynėlis

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

8 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, SEPTEMBER 14, 1963

DIENU SKEVELDROS (Atkelta iš 1 psl.)

pliką uolyną. Rančių žemė. Kaimėnės. Mėšinių galvijų. Vidudienio pokaicio į akmenų viršūnes sulipusių jaučių. Šimtai. Tūkstančiai. O žmogaus nei pėdsakų. Kaikur atkriūtėse dar žinėlės. Tai prieaugliui pūgų ir lietučių metu. Jauniai sulenda į vidų, seniai, karties užkliuvę, sukūša galvas. Kvėpuodami šildo priuangučią kartą. Vėjiniai malūnėliai vandeniu parūpinti. Ir tarpšleniais geležinkelis. Patys bėgiai. Čia joks keleivis neįlipa. Galvijus pakrovė, ir vėl prerijų tyla.

Desimtys mylių jokių sodybų. Mirę kalnagubriai po nuostabiū mėlynu sustingusiu dangum. Tiltai be upių (jos sukunkuliuoja, kai pavasaris, kai liūtys). Aiman, pro tokią paslaptinę ir pantiūriai tylią žemę kadaise traukė jautėms vežimai kolonistų vežimai, jodavo kariai, ir laikas abiem atvejais sutirpdavo kelionėje. Kažkur skaičiau, kad New York — San Francisco paštas specialiais žirgais trukdavo... 3 mėnesius. Dabargi — greičiau, vis greičiau, ir į kur?!

Kiekvienas savyje turime čigono, nomado, "amžinojo" žydo kraujo. Erdvė šaukia!

Beje, mokslininkai apskaičiavo, kad žmogaus balsas erdvėje, kur — 50%, sklinda 3 mylias. Kasgi išmatuos kelionės užkuriantį nerimą ir norą įspūdių?!

Katei juokas, pelei mirtis, — anot to priežodžio. Pravažiuojama ganėtinai aukštumoje įsikūrusį Chadron, Nebr. Lauke karšta. Iš darbo grįžta (tikio?) darbininkai stoviniuoją jokių pagrindo skubėti nebeturi. O kas man? prašaleiviui! Kur noriu, ten valgau, kur noriu, ten miegu. Kas man?!

Į atmintį grįžta 1944 m. gruodis. Brėško. Praha, auksinė Praha buvo sąjungininkų aviacijos bombarduojama. Traukinys sustojęs dengdamasis besibaigiančia naktimi ir kalnais. Lyg kokiam rūsčiame amfiteatre. Lyg arenoje. Slėnyje sunaikinimas turto visokeriopo, ir žmogaus mirtis. Is mes, traukinys susibūręs prašaleiviai — pravažėveliai, atsitiktiniai abejingi(?) dramose stebėtojai...

Įvažiavę į Dresdeną pakliuvom pačiom ugnin. Tai mes tada buvom bandymų pelytės, o kur nors už miesto slėpėsi traukinys, ir — stebėjosi atokiau dramose atsidūrę žmonės, kaip dunda žemė ir dega erdvė!

Kelią Nr. 20 paleidom pakalnen (kažkur Wyoming), sukam į Nr. 85. Vėl kukurūzų plotai. Taisoma kelias. Dulkių debesys išnyra kryžkelė. Tai iš dešinės ateina kelias Nr. 18. Jau kažkur važiuotas? Žiūriu į žemėlapi. Hm, tai kažkada ir kažko besitrunkant Iowa - Wisconsin pasieny. Pro dulkių kamuolius švyti raudona šviesa. Dvi mašinos snapais susidūrė. Keleiviai jau prarinkta. Vienas iš vairuotojų, matyt, paskubėjo, o antrasis? gal nepalaukė.

Dulkių supami neriam pirmyn. Nėra kur dairosi. Vėl mintysna grįžta kelionių motyvai. Prisimena anekdotai. Na-

Nuotaikingas filmas - "Summer Magic"

J. KARIBUTAS

Šių metų rugpiučio mėn. 9 d. Walt Disney studija sukvietė vietos korespondentus ir jų vertinimui perleido per ekraną naują filmą vardu "Summer Magic". Ir ką gi? Šis filmas buvo nelaukta staigmena. Kadangi Disney išleidžia daugiausia laikomus vaikams, arba gamtos bei gyvulių mėgėjams filmus, tai šis buvo visai kitokio atspalvio ir kitokio žanro.

Tai vienos šeimos gyvenimo epizodas, prasidedas Bostone. Motina, dukterė ir du sūnūs, kurie viską prarado, išskyrus tuvenimą Bostone namus. Šeimos mažytė "tragedija" išsivysto į humoristinį farsą. Viskas prarasta, bet šeima, nuotaikingai dukters (Hayley Mills) prikalbinta, ryžtasi iš miesto išvažiuoti į mažą kaimą — bažnytkaimį. Tame bažnytkaimyje jiems vienas geras žmogus (Osh Popham - Burl Ives) išnuomavo geltonus namus. Motina — Dorothy McGuire (Mrs. Margaret Carey) pasiduoda vaikų nuotakoms ir išvyksta.

Čia juos pasitinka nesėkmės: vargingas provincijos kelias. Neremontuoti geltonieji namai ir eibė kitų negerovių. Tik mažas (Peter Caley) — Jimmy Mathers, kuris gal 5 metų, nepaiso to visko ir krečia išdaigas. Pradžią sunki, kaip ir visur. Bet šiaip bei taip susistato baldus, susitvarko kambarius. Kaip nudžiungta, kai vieną vakarą, po visų darbų, visa šeima išeina į priegangį ir pajunta vasaros mažišką grožį, — grožį, kuris juos užburia. Štai pro jų akis prabėga ištisa eilė visu gaivumu žaliuojančių medžių, įvairių paukščių balsų... tyla... Ir motina sako: "Šito vieno vakaro

cis niršta Vilniaus geležinkelio stoty. Mat, kažkas nukniūkė jo lagaminuką. Ir guodžia jį geležinkelio tarnautojas: "Tau dar ne taip blogai. Ana, aš buvau Reiche. Lagaminą palikau stoties apsaugos skyriuje. Grįžtu iš miesto, ir — nei lagamino, nei stoties..."

Pirmąsias UNRRA'os dienas teko praleisti palei Baltiją. Žvejų kalnelyje Hoffkrug. Poros mylių atste, pačiame išėjime į Lubecko įlanką, riogsojo, lyg nutroškę žuvis, du milžinai laivai. Naciai gabenó kacetininkus (apie 10,000). Nepaklausė pasiduoti. Anglų lėktuvas bloškė bombą. Su kiekvienu didesniu vėju iš jūros dugno išnirdavo ir atplūduriaudavo lavoną. Vieną sekmdienį svečius iš Lubecko (J. Petrėna, F. Kiršą ir kt.) nuvedžiau "specifikų" parodyti. Jūra buvo įsiaudrėjusi. Bangų keteromis ritosi lavonai (išpurkė, kaip sviediniai). Kai vienas buvęs kacetininkas atsitrenkė į kranto smėlį, J. Petrėnas jam įgimtu filosofiskumu tarė: "O vistik krantą pasiekė, kad ir suvėluotai..."

Kelionės, kelionės... Užkopiame šlaitą ir — net apstulbustame. Tai perspektyva į Black Hills, S. D. J. Cicėnas (Bus daugiau)

išsiblaškyti ir gauti gerą nuotaką, tas filmas labai rekomenduotinas žiūrėti.

Aktoriai surinkti tikrai pasigėrėtinau su skoniu ir puikiai savo vaidmenis atliko, nors kai kurie dar labai jauni ir tik ką bepradedantieji. Ypatingai publikai krito į akis tas mažukas Jimmy. Tai talentas, iš kurio Hollywoodas daug ko gali tikėtis ateityje. Šiame filme, kaip atrodo, aktoriai yra pakliuvę į labai geras rankas ir, nors dar tik bepradedą, jau gerai apvaldyti. O tas teikia filmui reikiamą atspalvį ir tikrovę. Filmas vietos spaudos buvo labai gerai įvertintas.

Pasišnekėjimas su "Mama" Priėsdant sukti aukščiau minėtą filmą, teko lankyti studijoje. Netikėtai įvyko pasimatymas su mama — Dorothy McGuire. Tai asmenybė nuostabaus nuoširdumo ir visada geros nuotakos. Ji yra vaidinusi visą eilę pirmųjų rolių. Gerai žinoma čia Hollywoodo kaip labai kultūringa aktorė. Jau tada ji man pasakojo, kad šis filmas bus geras ir publikos turės būti mėgiamas.

Kiek nusiskundė pavargimu. Ypač akys dėl stiprių projektorių ištisą eilę metų jau jai pavargusios. Ak, laikas keičia žmogų, — kalbėjo ji. Nuotaika vaidinti, kad ir už pinigą, blėsta. Gaila kai matai retėjant gerųjų aktorių eiles.

Ji suminėjo keletą jų, kurie neseniai ir taip staigiai bevaidindami krito: Mario Lanza, Tirono Powers, Clark Gabel ir kitus. Matėsi lyg toks ir nusivylimas. Juk jie lyg didelė viena šeima, gal už tai taip ir pergyvena netekusiųjų. Juk susigyvena, susivaidina ir vienas kitą pamėgsta, pripranta.

Gerokai valandą pašnekėjus, nuklydome net ir į kitus pasviečius. Atrodo, susirūpinę ir jie tam tikra politika bei ateitimi.

Ypač erzina Kuba. Juk taip arti, — kaip ji sako — beveik ranka pasiekiamo. Suprantama, tiems, kurie "balti", — nepakeliui.

Taip, neseniai tik šnekėjomės, apie tą filmą, kad bus nuotaikingas. Šiandien jau mačiau jį filme ir su pasigėrėjimu stebėjau. O ji motinos tipą pilnai atkūrė, suprato.

PEDAGOGINIO LITUANISTIKOS INSTITUTO LEIDINIAI

1. Dr. V. Daugirdaitė - Sruogienė, Lietuvos kultūros istorijos bruožai. Paskaitos, skaitytos Ped. Lituaniistikos Institute. Leidinys išleistas Varpininkų Filisterių Draugijos lėšomis. Čikaga, 1962. Veikale nagrinėjama lietuvių tautos kilmė, jos proistorė, dvasinis mūsų protėvių gyvenimas, Lietuvos istoriniai laikai, jos žydėjimo ir smukimo laikotarpiai, švietimas ir kultūra, Mažosios Lietuvos kultūrinis gyvenimas ir kita. Kaina \$2.

1. Domas Velička (red.), Bendrinės lietuvių kalbos kursas. Čikaga, 1962. Šio leidinio turinį sudaro dvi prof. dr. Pr. Skardžiaus studijos ir Domo Veličkos specialiai šiam kursui sintaksinė santrauka "Sakinio struktūra ir jo skrybyba". Pirmojoji studijoje "Lietuvių kalba, jos sudarymas ir raida" prof. Skardžius nagrinėja lietuvių kalbos senumą, jos santykius bei giminingumą su kitomis indoeuropiečių kalbomis (senovės indų, graikų, lotynų, slavų ir kt.). Antrojoji studijoje autorius nagrinėja dartinės lietuvių kalbos pobūdį, rašomosios kalbos raidą, bendrinę kalbą ir jos vartoseną, bendrinę tary, rašybą, normines lytis, žodyną, svetimybų rašymą, sintaksės dalykus ir kt. Kaina \$2.

3. Leonardas Dambriūnas, Lietuvių kalbos sintaksė. Trečioji, papildytoji laida. Išleista Lietuvių Fondo ir Lietuvių Tautinio Akademinio Sambūrio lėšomis. Čikaga, 1963. Kaina \$2.50.

4. Vincentas Liulevičius, Lietuvos kaimyninių kraštų istorijos bruožai. Čikaga, 1963. Leidinys išleistas JAV Lietuvių Bendruomenės Centro Valdybos lėšomis. InSTITUTE einamas istorijos kursas, kur nagrinėjama Rusijos, Lenkijos, Yokietijos ir Latvijos valstybių istorija ir jų kraštų santykiai su Lietuva nuo seniausių laikų. Kaina \$2.

5. Kan. Mikalojus Daukša, Prakalba. Redagavo Domas Velička. Daukšos "Postilės" prakalba iš lenkų kalbos išvertė Aleksandras Dundulis. Daukšos gyvenimą ir jo veikalus aprašė stud. Dalia Indreikaitė. Sukurtinis leidinys, išleistas kun. B. Suginto ir Vilniaus Krašto Lietuvių S-gos Čikagos Skyriaus lėšomis M. Daukšos mirties 350 metų sukakčiai paminėti. Leidinys iliustruotas. Dviem spalvomis. Čikaga, 1963. Kaina \$1.

6. Domas Velička (red.), Martynas Mažvydas. Sukurtinis leidinys, išleistas Mažosios Lietuvos Lietuvių Draugijos lėšomis Mažvydo mirties 400 metų sukakčiai paminėti. Čikaga, 1963. Pagrindinį leidinio turinį sudaro pirmosios lietuviškos knygos fotokopija. Įvadą parašė Domas Velička, Mažvydo gyvenimą ir jo veikalus aprašė stud. Martynas Lekšas, pirmosios lietuviškos knygos žodyną sudarė stud. Vacys Šaulys ir

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

Mes dabar galime pristatyti Jūsų giminei tokius didelius daiktus, kaip automobilius, motociklus, šaldytuvus, skalbimo mašinas ir kitus aukštos kokybės fabrikuotus sovietų gamybos.

Turime ypatingai gausų pasirinkimą prekių siuntiniams sudaryti. Atsilankykite pas mus ir vietoje išitikinkite.

Garantuota siuntinių pristatyma trumpiausiu laiku atliekama jau net 17 metų.

DOVANAS KALĖDOMS

Savo artimiesiems SIŪSKITE JAU DABAR IR TIK PER CENTRAL PARCEL SERVICE

kurio pagrindinė įstaiga yra 220 SOUTH STATE STREET

Telef.: WA 2-9354, gi B. Vitkaus vedamą skyrių rasite 2618 WEST 63rd STREET

Telef.: WA 5-2466

GAUJENOS, CHICAGO 8, ILL. - SATURDAY, SEPTEMBER 14, 1963

GAUJENOS, CHICAGO 8, ILL. - SATURDAY, SEPTEMBER 14, 1963

Earn More MONEY ON YOUR SAVINGS

It Grows Faster 5% INTEREST PAID ON 12 MONTH TIME DEPOSITS

HOME INDUSTRIAL BANK 9975 EAST COLFAX DENVER 8, COLORADO

Please send me detailed information about 5% interest on Time Deposits.

Name Address City State

DEMESIO FIRMA Package Express & Travel Agency, Inc.

1530 Bedford Ave., Brooklyn 16, N. Y. Tel. IN 7-5522

Pagal susitarimą su Sovietų Sąjungos Vnešpolitorg priima užsakymus iš Amerikos gyventojų dovanom, aukštos kokybės sovietinėmis prekėmis, kurios bus įteiktos be jokių muitų ar kokių primokėjimų giminėms, gyvenantiems Sovietų Sąjungoje.

Didelis prekių pasirinkimas; tarp jų automobiliai, motociklai, dviračiai, televizijos aparatai, šaldytuvai, radio aparatai, siuvamos mašinos, foto aparatai, laikrodžiai, akordeonai ir t. t.

Prekių pristatymas garantuojamas per 5 iki 40 dienų, atsižvelgiant į tai, koksai daiktas dovanom parenkamas.

Reikalaukite telefonu ar raštu katalogus, kuriuos gausite nemokamai iš mūsų Vyr. įstaigos.

Package Express & Travel Agency, Inc.

Advertisement for A. PETKUS & SŪNUS, NAUJA KOPLYČIA MARQUETTE FUNERAL HOME, 2533 West 71st Street, Grovehill 6-2345, TQwnhall 3-2108. Includes prices for funerals and services.

Advertisement for Package Express & Travel Agency, Inc. offering gifts from the USSR, including cars, motorcycles, and appliances.

Advertisement for Demesio Firma, Package Express & Travel Agency, Inc. offering gifts from the USSR, including cars, motorcycles, and appliances.

Advertisement for Package Express & Travel Agency, Inc. offering gifts from the USSR, including cars, motorcycles, and appliances.

LIETUVOS MIŠKAI IR JŲ LIKIMAS

Tai neseniai išleista prof. Antano Rukuišos parašyta knyga apie Lietuvos miškus. Knyga išleista Lietuvos Miškininkų Sąjungos išleista. Išleista ji gražiai, rūpestingai, o jos kaina tik \$1.00. Knygą galima gauti pasistūčiant viena dolerį šiuo adresu: Mr. P. Norikaitis, 4218 So. Rockwell St., Chicago 32, Ill.

Kad skaitytojas galėtų susivokti, kiek toji knyga yra įdomi, žemiau perspausdiname iš jos vieną skyrių, kuris yra pavadintas "Lietuvos miškai XVI amžiuje iki pirmosios okupacijos".

Kryžiuočius prie Zalgiurio sumušus, lietuviams atėjo gana ilgas (apie porą šimtų metų) ramesnis, kūrybinio gyvenimo laikotarpis. Per tą laiką gyventojų skaičius padidėjo; sustiprėjo ir žmonių skverbimasis į mišką. Tais laikais miškai ir jų rubežiai buvo silpnai prižiūrimi. Į kuni-gaikščio miškus skverbėsi didikai, grobiami didelių girių plotus. Neatsilikio ir ūkininkai bei bajorai, ieškodami naujų plotų dirvai pasidaryti ir trobėjams pasistatyti. Kunigaikščio giriose, kaip grybai po lietaus, dygo sodybos ir jo miškai ėmė murguoti išlydymais plotais. Stambieji miško žvėrys sparčiai nyko. Kunigaikščiai dosniai dalino savo miškus įvairiems įsitarnavusiems didikams ir šiaip bajorams. Pvz. D.L.K. Aleksandras dovanojo Benickiui "kampą" miško Kirsnos girioje, kuri tęsėsi per šešis kilometrus. Vėlesniais laikais panašūs dovanojimai dar padarė.

XV a. miško medžiaga pasidarė prekę, nes uždieno rinkoje turėjo nemažą paklausą ir buvo tenai teigiamai vertinama. Nuo to laiko miškai ėmė duoti kunigaikščiams ir kitiems miško turėtojams nemažą pajamų. Po kryžiuočių pralaimėjimo ties Zalgiuriu, atsidarė kelias miško medžiagai iš Lietuvos gabenti į Vyslą į Dancigą, Nemuną į Karaliaučius. 1520 m. vien vaško per Lietuvos muitines buvo išleista į užsienį 85000 akmenų arba 936000 kg.

Ypatinai daug buvo paruošama ažuolinės medžiagos laivų statybai. Tas paskatino kunigaikščius susirūpinti geresne miškų apsauga ir nuo tada imta pažangiau tvarkyti miškų administravimą. Jau 1503 m. Birštono ekonomijos inventoriuje pažymėta, kad Birštono girioje buvo 24 žvalgai (osočnikai) ir jų viršininkas — girininkas, 1518 m. Darsūniškio miške irgi buvo vienas girininkas. Galima manyti, kad ir kitose kunigaikščio giriose buvo panaši miškų administracija.

Žygimantas Senasis 1514 m. rašo Medininkų vietininkui, pažymėdamas, kad iš savo dvarų ir miškų jis — kunigaikštis — neturįs jokių pajamų, kad dvarų administracija pasiima sau visą pelną ir todėl išleidžia taisyklės, kaip turi būti tvarkomi kunigaikščio dvarai ir miškai. 1529 m. panašius nurodymus jis davė Vilniaus ir Trakų pareigūnams. Šiose taisyklėse numatyta duoklių sistema miškų administracijai.

Tame laikotarpyje pasikeitė ir teisinis krašto padėtis: vietoje iki tol veikusios pa-pročių, nėrašytinės teisės, 1529 m. buvo išleistas Lietuvos statutas, jo pirmoji rankraštine laida. Šito statuto kaikiurie straipsniai — aštuntasis akcentuoją ir apsaugo savininkų teises į miškus, vandenį, medžioklę, žvejybą ir nustato baumses už nusizengimus bei įstatymų nuostatų pažeidimus (devintasis skyrius).

atlikti Mstibogo seniūnai Gri-galiui (Grigorijui) Valavičiui. Jam buvo pavesta aprašyti girias nuo Uždnieprio stepių iki Nemuno žemupio. Valavi-čio miškus, didikų ir bajorų miškų neliesdamas. Atrodo, kad jau tais laikais privačių miškų būta Lietuvoje dau-giau negu kunigaikščio.

G. Valavičius aprašė 38 kunigaikščio girias, tarp jų etnografinėje Lietuvos teritorijoje šias: Gardino (Perstunio), Perlamo, Merkinės, Alytaus, Birštono, Darsūniškio, Rumsišės, Kauno, Vilkijos, Veliuonos, Skirsnemunės ir Jurbarko girias. Pagal jo aprašymą, pvz. Merkinės giria prasidėjo prie Prūsų sienos, tęsėsi rytų kryptimi ir buvo 74 km ilgio ir apie 20 km pločio. Birštono giria ėmė pradėti prie tos pačios Prūsų sienos, ji tęsėsi vakarų linkui apie 67 km ir buvo apie 27 km pločio. Vilkijos giria nuo Šešupės per Nemuną siekė Sušvės upę ir Pernaravos ir Josvainių girias. Šie pavyzdžiai leidžia mums spręsti apie kunigaikščio girių dydį (žr. pridėtą žemėlapi).

XVII ir XVIII a. karai su Maskva ir švedais reikalavo didelių išlaidų, kurios labai stipriai nukenė miškų valdžią. Tuo tarpu didikų ir bajorų įtaka valstybės gyvenime nuolat didėjo ir jie reikalavo iš kunigaikščio vis didesnių teisių ir koncesijų. Kunigaikščiai vis daugiau teko išsivadinti savo dvarų ir miškų, perleidžiant juos pamirėtomis dviem savininkų grupėms, valdyti už skolas. Daug tarnų ir valstiečių gaudavo čišno teisėmis naudotis kunigaikščio dvarų ir palivarkų sklypams. Čišninkų darėsi kaskart daugiau. Valstiečių padėtis darėsi sunkesnė, nes kunigaikščiai siekė gauti iš dvarų daugiau pajamų. Prasidėjo nauja girių kolonizacija. Tada buvo iškiršta didžiuliai miško plotai, o mediena nuplukdyta Nemuną į Prūsus. Per du šimtmečius Lietuvos kraštovaizdis dar labiau pasikeitė. Daug didesnių miško masių susmulkėjo, daug mažesnių miškų visai išnyko. Ypatinai nukentėjo ažuolynai ir šiaip lapuočiai miškai. Miškų stovis pasidarė toks, jog jį reikėjo kaskart matuoti, aprašinėti ir nustatinėti ūkininkavimo būdus.

1636 m. D.L.K. Vladislovas sudarė komisiją. Isakovskui pirmininkaujant ir dalyvaujant Upytės maršalkai Belozarui bei Vilniaus kapitulios pralatuui Pacui (sekretoriaujant), kuriai buvo pavesta naujai sutvarkyti miškų administravimą ir naudojimą. 1641 m. jie tą darbą baigė ir pavadino jį "D.L.K. PUSČŲ ORDINACIJA". Šioje ordinacijoje aprašyta 11 girių: Rūdinkų, Valkininkų-Lieponių, Varenos-Perlojos-Merkynės, Ežerų-Saločių, Sakalų-Odelisko, Naujadvario,

Perstunio, Perlamo, Baltvyžio-Kameneco, Berštų-Naujadvario-Užbalės ir Kaniavos-Dubičių girios. Komisija darbu neužbaigė, nes liko neaprašytos Zemaitijos, Sūdumos ir Šiaurės bei Rytų Lietuvos miškai.

Iš Puščų revizijos ir ordinacijos galima susekti, kad nepilną šimtą metų kunigaikštis neteko daugelio ir didelių girių, kaip štai: Jurbarko, Skirsnemunės, Veliuonos, Vilkijos, Kauno, Rumsišės, Darsūniškio ir Alytaus. Šios ir čia nepaminėtos girios buvo dovanotos, parduotos arba išparceluotos kolonizacijai.

L.D.K. Žygimanto Augusto pavedimu, miškai buvo sutvarkyti ir miškų administracija centralizuota, bet miško eksploatacijos ir miško prekybos, dėl lėšų stokos, centralizuoti nepavyko. Reikėjo ir toliau naudotis privačių pirklių patarnavimais, atiduodant ištais girias eksploatuoti į vienas rankas. Tuo būdu pasiekta tik lengvesnis išskirtos ir išgabamos medžiagos kontrolė.

(Tęsinys 8-mė pusl.)

KELIAUK PER COSMOS
Labiausiai patyrusį organizuoti pavieniam ir grupiniam koloniam I LIETUVA, SOVIETŲ SĄJUNGA IR RYTŲ EUROPA.
PER COSMOS
aplankykite gimines višose Sovietų Sąjungos dalyse.
Dėl platesnių informacijų rašykite arba skambinkite **COSMOS TRAVEL BUREAU**
45 W. 45 St., New York 36, N. Y. Tel. CI 5-7711

NEMOKĖKITE PILNOS KAINOS UŽ PUSĖ DARBO!

ISITAIŠYKITE Spaičio Storm Windows, dengiančius visus rėmus, nuo plytos iki plytos, trijų takų anodizuotus aliuminijaus antruosius langus.
SPAITIS STORM WINDOWS
3261 SO. HALSTED ST. Tel. Victory 2-6472

ŽMOGUS KINTA

Kūnas prisitaiko naujoms sąlygoms

Kad žmogaus kūnas yra milžiniška valstybė su milijonais piliečių — ląstelių (celių, nervelių) ir neapsakomai sudėtinga administracija, tai jau žino kiekvienas, kas tuo domisi. Bet ne kiekvienas dar žino, iki kiek žmogaus kūnas yra pajėgus pakeisti savo administraciją pagal reikalą.

Cia pora pavyzdžių iš Dr. Lester L. Colemano apie baltąsias kraujo cėles ir Arthuro J. Sneiderio apie žmogaus organizmo kitimą ir keitimą.

"Baltoji armija" pasienių sargyboje

Kokia nors ligos bakterija įsiskverbia per žmogaus odą ir pradeda skubiai statyti prietelius, iš kurių skubiausiai siunčia savo žvalgybą į organizmo teritorijos gilumą.

Nespėjus prieš invaziją įsistiprinti, kūnas mobilizuoja savo armiją, šiuo atveju savo pasienių sargybą, kuri skuba prieš apsupty, izoliuoti ir išnaikinti. Prasidėjusį karą pats žmogus ne tik tuojuo gauna pajusti, bet ir gauna pamatyti, nes ta vieta pradeda skaudėti ir paraudonuoja — patinsta.

Ta kūno armija yra mikroskopiniai baltieji rutulukai žmogaus kraujyje, o patinus — paraudusi vieta yra virstanti karo arena. Po vienos ar dviejų parų baltieji rutulėliai arba kraujo baltieji armija priešą yra jau apsupusi ir suspaudusi, ir tada išaugusio skaudulio centre pasirodo balzganas spuogelis, kurs lėtai darosi didesnis ir baltėnis ir pagaliau pratrūksta arba yra praduriamas. Karštis ir skausmas jau yra praėję, dabar ir patinimas sparčiai susileidžia. Invazija, reiškia, lokali-

CIGARS
Favorites of Connoisseurs from Germany Mild and selected
Left: (fine Sumatras) weight 2.3 gr. 10 to a package \$1.00 postpaid.
Middle: (fine dark Brazil) weight 7/3 gr. 10 in a box \$2.50 postpaid.
Right: (finest Sumatra) weight 7.7 gr. 10 in a box \$3.50 postpaid.
Send your order to: **EXQUISITOS — Dept. L.**
P. O. Box 151 — Winnetka, Ill.

CHICAGO SVARIASIAUS IR MODERNISIAUSIAS DARŽAS BUCO DARŽAS
WILLOW WEST INN AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road WILLOW SPRINGS, ILL.

NELAUKITE - RYTOJ GALI BŪTI PERVELUI!
Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilus, ar šiaip ką apdrausti, nelaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimai išituks, neturėsite jokių nemalonių.
"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"
O'MALLEY & McKay, Inc.
222 WEST ADAMS STREET KAMBARYS 1043
Telefonas: CEntral 6-5206
Generaliniai Agentai šių Kompanijų:
COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

RIVIERA PIZZA & RESTAURANT
For best Pizza Italian style — Cheese — mushrooms — anchovy etc. Sausage & beef sandwiches. Party orders filled. We deliver til midnight. 323 No. LARAMIE Call 378-9799
PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

1000 KALEDINIŲ SIUNTINIŲ BE UZDARBIO
Turėdami galvoje tą didžiulę paramą, kuria mes naudojome praėjais metais, DAR KARTĄ (jau septintą kartą) visiems lietuviams kaip dovana atiduodame savo uždarbį nuo 1000 (tiktai) SPECIALIŲ KALEDINIŲ SIUNTINIŲ.
Kadangi mums prekybiniai metai buvo sėkmingi, tai esame pajėgūs pasiūlyti šių metų KALEDINIAMS SIUNTINIAMS BE UZDARBIO NAUJAS GERAS RUSIES EKSPORTINES ANGLISKAS MEDŽIAGAS, specialiai mums gamintas, ZYMAI GERESNES RUSIES, patrauklesnes ir ZEMESNES KAINOMIS negu ankstesniais metais.
KALĖDINIS SIUNTINYS NR. 1,
kurį sudaro:
1) 4 jardi sunkiojo rajono 1 moteriškam kostiumui ar sukneli ir švarkučiai, žaliai balto, rausvai balto ar rudai balto
2) 3 jardi dvigubo pločio pamašalo, pilko, rudo, tamsiai mėlyno ar juodo
3) 3 jardi poplino, balto
4) 1 pora žieminių moteriškų ar vyriškų kojinių.
Kalėdinė kaina be uždarbio už siuntinį Nr. 1 yra tiktai \$29.50, įskaitant visus mokesčius.
KALĖDINIS SIUNTINYS NR. 2
(dvigubas siuntinys Nr. 1), kurį sudaro:
1) 8 jardi sunkiojo rajono 2 moteriškiems kostiumams ar 2 suknelėms ir 2 švarkeliams, žaliai balto, rausvai balto ar rudai balto
2) 6 jardi dvigubo pločio pamašalo, pilko, rudo, tamsiai mėlyno ar juodo
3) 6 jardi poplino, balto
4) 2 poros žieminių moteriškų ar vyriškų kojinių.
Kalėdinė kaina be uždarbio už siuntinį Nr. 2 yra tiktai \$45.00, įskaitant visus mokesčius.
KALĖDINIS SIUNTINYS NR. 3,
kurį sudaro:
1) 3/4 jardi gabardino ar vilnono 1 kostiumui, pilko, rudo ar tamsiai mėlyno
2) 3 jardi paltinės medžiagos 1 vyriškam ar moteriškam žieminiams paltui, gelsvos, žalios, mėlynos, tamsiai mėlynos ar juodos
3) 4 jardi sunkiojo rajono 1 moteriškam kostiumui ar 1 sukneli ir švarkučiai, žaliai balto, rausvai balto ar rudai balto
4) 3 jardi dvigubo pločio pamašalo, pilko, rudo, tamsiai mėlyno ar juodo
5) 1 pora žieminių moteriškų ar vyriškų kojinių.
Kalėdinė kaina be uždarbio už siuntinį Nr. 3 yra tiktai \$55.00, įskaitant visus mokesčius.
KALĖDINIS SIUNTINYS NR. 4
(dvigubas siuntinys Nr. 3) kurį sudaro:
1) 6 1/2 jardi gabardino ar vilnono 2 kostiumams, pilko, rudo ar tamsiai mėlyno
2) 6 jardi paltinės medžiagos 2 vyriškiems ar moteriškiems žieminiams paltams, gelsvos, žalios, mėlynos, tamsiai mėlynos ar juodos
3) 8 jardi sunkiojo rajono 2 moteriškiems kostiumams ar 2 suknelėms ir 2 švarkeliams, žaliai balto, rausvai balto ar rudai balto
4) 6 jardi dvigubo pločio pamašalo, pilko, rudo, tamsiai mėlyno ar juodo
5) 2 poros žieminių moteriškų ar vyriškų kojinių.
Kalėdinė kaina be uždarbio už siuntinį Nr. 4 yra tiktai \$89.00, įskaitant visus mokesčius.
Paprastaisiais pasiūsiame ORO PASTU nemokamai visu medžiagų pavyzdžius į bet kurį pasaulio kraštą. NAUJIEMS KLIENTAMS, jeigu jie paprašys, pasiūsiame taip pat savo VISĄ ILLUSTRUOTĄ katalogą ir standartinių ir maisto siuntinių kainoraščius.
Mūsų kitiems KALEDINIŲ SIUNTINIŲ BE UZDARBIO gali užsisakyti kiekvienas lietuvis, vis tiek, ar jis būtų mūsų klientas, ar kurios nors kitos firmos. TACIAU MES, NOREDAMI prieš visus ISLAIKYTI BESALISKUMĄ, ESAME NUSTATĘ, KAD IS KARTO VIENAS ASMUO GALI UZSISAKYTI NE DAUGIAU KAIP PO VIENA KIEKVIENO TU SIUNTINIŲ. Priimėsimė po \$1.00 užstato iš tų, kurie norės užsitikrinti bet kurį mūsų kalėdinį siuntinį be uždarbio, ir lauksime galutinio užsakymo iki 8 savaitių.
Esame įsitikinę, kad jums aišku, jog bet kurioje kitoje firmoje už tokius kaip šie mūsų siuntiniai jūs mokėtumėte bent dvigubai tiek. Dėl to nedelsdami tuojau susikite užsakyti, kad mes galėtume siuntinius pristatyti gavėjams Kalėdoms.
Kadangi daugelis mūsų klientų užsiskaitė mūsų kalėdinius siuntinius be uždarbio tuojuo pat, kai tik pasirodė mūsų skelbimai, tai norime pasakyti, kad visiems savo klientams (net ir tiems, kurie neprašo) pasiūsiame visų medžiagų pavyzdžius, kai tik išleidžiame siuntinius.
MES GARANTUOJAME:
1. Kiekvienas siuntinys pasieks gavėją.
2. Jei siuntinys dingtų, mes grąžiname pinigus arba nemokamai pasiūsiame kitą tokį pat siuntinį.
3. Sumokame visus mokesčius, dėl to gavėjams Lietuvoje, sulaukusiems siuntinių, nieko jau nebereikia mokėti.
4. Siunčiame visas medžiagas tik pagal pavyzdžius.
LITHUANIAN TRADING COMPANY
341, LADBROKE GROVE
LONDON, W. 10 — ENGLAND
3 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, SEPTEMBER 14, 1963

Šakubuku

Sekdami nacionalsocialistus ir komunistus, japonai pasišovė brukti "laimę" pasauliui

Pirma tokia konvencija Chicagoje

Aną sekmadienį, rugpjūčio 25 dieną, Lane techninėje aukšt. mokykloje Chicagoje įvyko savotiškas susirinkimas, praėjęs spaudoje beveik nepastebėtas. Tačiau jis buvo tikrai susidomėjimo vertas, nes nutylėjimu nevisada pavyksta nemalonų faktą padaryti nebuvusiu. Ypač autoritarinių tikėjimų hierarchams ir Juodųjų Muslimų pranašams čia ateityje gali atsiverti plati kovos arena...

Ivyko daugumai dar negirdėtos naujos, savotiškos politinės tikybos "sokagakojų" (Soka Gokkai išpažintųjų) pirmoji Amerikoje tūkstanties delegatų konvencija. Kaip beveik visos tikybos į vakarus yra atnešamos iš artimesnių ar tolimesnių Rytų, taip ši — Soka Gokkai — yra gimusi ir per trumpą laiką išaugusi į trečią galingiausių politinę jėgą Japonijoje, ir jau pradeda eksportuoti, kaip "made in Japan", į visas šalis ir ypač Jungtines Valstybes. Kad tai yra japonų eksportas ir japonams labai svarbus, parodo faktas, kad į šią Chicago konvenciją iš Tokio buvo atskridę net du Japonijos senatoriai — Bunzo Ninomiya ir Takehiša Tsuji, pirmasis pats tos "tikybos" generalinis direktorius, antrasis jos vicedirektorius.

"Soka Gokkai" gali tekti dažnai girdėti

Chicagoje per trejus metus į Soka Gokkai atversta jau 500 šeimų, o visose JAV daugiau kaip 30,000. Pačioje Japonijoje tas Budizmo vardu maskuotas partiniai - politinis - religinis kratinys pradėjo liki po II Pasaulinio karo, turėjęs tik 3,000 pasekėjų, per tužina metų išaugo į 10 milijonų ir kaip trečioji partija (pirmoji skaičiumi yra liberalų-demokratų partija, antroji Socialistų partija), Soka Gokkai Japonijos parlamento aukštiausioje rūmuose (senate) jau turi 15 savo senatorių ir, kaip Richard Okamoto rašo žurnale Look, 99 nuosimčių savo kandidatų per rinkimus įkišo (were shoo-ins) į vietų ir savi-valdybių įstaigas.

Apie tuos "sokagakojus" autorius informuoja, kad jų pavadinimas Soka Gokkai reiškia "tikrasis budizmas" arba tikriau — "Vertybes kuriantis draugija" (Value Creating Society). Jos aukščiausias tikslas esąs "laimė japonų tautai ir pasauliui taika". Kaip tą laimę ir taiką pasiekti, reikią visa kita atkurti kaip klaidinga, o tik vienai vieną "Soka Gokkai" išpažinti, nes tai esanti vienintelė tikra religija šioje žemėje.

Panašiai kaip Vokietijoje po I Pasaulinio karo

Šito keisto politiniai religinio nacionalistinio mišinio stebinan-tis pasisekimas ir meteoriniu greičiu plitimas aiškinamas pa-

našiai kaip buvo su Hitlerio nacizmu, kada vokiečių tauta, pralaimėjusi I Pasaulinį karą, iš pasipūtusios imperijos staiga pasidarė iš visų pusų apkarpyta, prispausta, kontribucijomis apkrauta ir Versalio sutarties sunkiai spaudžiama, ir pradėjo darytis kokio nors "mesijaus", ir tokį pagaliau "rado" austrų karuomenės gefreiterio Adolfo Šikelgruberio pavidale...

Apie Japoniją po II Pasaulinio karo Richard Okamoto rašo:

"Japonijos rekordinis ekonominis augimas po II Pasaulinio karo atnešė gerbūvį milijonams baltkalniery, iš algų gyvenančių žmonių, biznierių ir jaunesniųjų žmonių su iniciatyva. Pirmą kartą savo gyvenime fabriky darbininkai, šeimnininkės ir namų tarnaitės pradėjo kas mėnu investuoti į bendrus fondus (mutual funds), iš kurių gavo pavydėtiną pelną".

96 milijonų gyventojų Japonijai visą gyvenimo toną ir pulką duoda 10 milijonų miestas Tokio, iš paviršiaus nepaprastai sumodernėjęs ir suvakarėjęs. Vakarietišky madų, filmų, komercinių įstaigų, barų ir kitokių reklamingų sensacijų sužavėti milijonai "naujosios Japonijos" entuziastų, kurie išgali už visa tai apsimokėti, yra į tą naują gadyne visiškai pasinėję. Tačiau žymioji dalis 96 milijonų Japonijos gyventojų tebeprisilieka nuo tos "naujosios Japonijos", lyg kokia neperžengiama siena atitverti ir gali tik iš šalies ir iš tolo pasyviai pasižiūrėti, kaip pinigų neturintis žmogus į viliojančiai išdekoruotą turtingos krautuvės langą.

Sokagakajai viską žada mainais į laisvę...

Nesuskaitomi milijonai japonų masių per II Pasaulinį karą išsvarginti tapo beturčiais, viską paaukojo savo "dangaus imperijai" ir "dangaus sūniui" — imperatoriui, ir rezultate pajuto, kaip visas tas dangus sugriuvo ir pamatė, kad ir pats imperatorius buvęs tik paprastas žmogus...

Senosioms vertybėms, kurios per amžius atrodė neklaidingomis ir nekintamomis, staiga subyrėjus, jie atsidadė visiškoje dvasinėje tuštumoje. Tokias tuštumas visada pasišauna užpildyti įvairūs šio pasaulio "išganytojai" pranašai, tautų vadai, dučės, ir fiureriai.

Dabar į tą tuštumą ateina jaunu, nepaprastai energingo ir savimi pasitikinčio vado vadovaujamas religinis - politinis - sociologinis - psichologinis sąjūdis, kurs užtikrinančiai žada visiems suteikti visišką laimę ir gyvenimo tikslą. Reikalinga tik viena labai maža sąlyga: turi "atsiverti" ir visiškai pasiduoti "sokagakajų" vadovybei.

Šių dienų Japoniją vaizdžiau charakterizuoja tokia pastraipa apie sostinę Tokiją:

"Šių dienų Tokio yra dvideidė

madona. Jos vienas veidas atspindi šviesias spalvas, iliuminaciją, kino teatrus, džiazą ir naujai patirtą laisvalaikį, o visų svarbiausia, — laisvę, kokios japonų jaunimas anksčiau niekada negavo patirti. Dėlto milijonai puolė modernizmui į glėbį. Jie yra realioji dalis dabartinės Japonijos ekonominio gerbūvio. Antrasis Tokio veidas yra šaltas ir nejaukus milijonams kitų, kurie šandien tebėra be vietos, be pastogės, be vilties, suspausti ir prispausti, kurie nesofistikuoti iš savo indentiškumo, atsižinimo, gyvenimo prasmės ir tikslo. Tiems milijonams Soka Gokkai žada tuojau pat išspręsti visas jų problemas ir negeroves — mainais į aklą tikėjimą ir pasitikėjimą jo vadais ir vadovybe...

Soka Gokkai — "Vertybių kūrimo draugija" save garsiai skelbia esant ne draugija ir ne partija, o religija ir tai vienintelė tikra religija visame pasaulyje! Jos principinis tikslas esąs skelbti savo "evangeliją" ne tik visoje Japonijoje, bet visame pasaulyje, pasmerkiant ir naikinant visus kitas religijas, nes visos kitos esančios "klaidingos", dėlto visus reikia atversti į "tikrąjį tikėjimą", reikalui esant net per jėgą. Apysvaigę nesitikėtu pasisekimu namie, Japonijoje, Soka Gokkai vadai išvystė pusiau militarinę totalitarinę, labai drausmingą sistemą, kokios jai net pavydi kitų politinių ir religinių organizacijų vadovybės. Soka Gokkai vadai yra būtinai užsimoję "užkariauti" ir padaryti "laimingais" ne tik visą Japoniją, bet ir visą pasaulį! Tai yra agresinga organizacija, siekianti pasaulio dominacijos, o kadangi japonų žmonės, pagal vieną jų žinovą, yra tokie, kurie nori arba patys būti vadais arba būti kitų vedami, tad Soka Gokkai jiems idealiai tinka, nes ji jiems garantuoja abidvi galimybes: patenkinti ir piemenis ir avis, arba — ir Hitlerį ir hitlerininkus.

Pokarinė tikybų infliacija Japonijoje

Japonijos švietimo ministerija, Tokio tarptautinis religijų tyrimo institutas ir bešališki japonų mokslininkai ilgai tyrė naujų religijų Japonijoje nepaprastą derlių. Po II Pasaulinio karo Japonijoje įsisteigė lygiai 30 "naujų" religijų, jų tarpe garsioji Soka Gokkai, bet Soka Gokkai išaugo iki daugiau negu 10 milijonų narių, kai visos 29 kitos bendrai turi vos 8 milijonus. Tyrinėtojai priėjo bendrą išvadą, kad ta religijų epidemija yra natūrali raida religinėje ir sociologinėje tuštumoje (vacuum), kurią iššaukė karas ir amerikiečių okupacija. Kaip Harry Thomsen savo knygoje "Naujos religijos Japonijoje" rašo, oficialioji, valdinė Shinto religija, buvusi organiškai susaugusi su Mikado (imperatoriaus) kultu, skaudžiai nukentėjo drauge su monarchizmu. Kitos egzistavusios "senos" reli-

gijos buvo bandytos, bet egzaminų neišlaikė. Budizmas veržiam japonų charakteriui niekada nebuvo labai artimas ir prigirdies. Krikščionybė jie visą laiką laikė ir skaito svetimųjų atnešta religija. Nestebėtina, kad toje pokarinėje (tuštumoje) lyg grybai po lietaus pradėjo dygti įvairiausios naujos "filosofijos", kurių keisčiausia pasirodė esanti veržliausia, toji "vertybių kūrimo draugija", kurią geriausiai nusakė viena Japonijos televizijos scenos žvaigždė Tetsuko Kobajaši, pareiškdamas:

"Taip, krikščionybė šiandien yra viešpatuojančioji pasaulyje, dėlto "diskriminacija" ir "šaltas karas" tęsis tol, kol žmonės tikės ta klaidinga religija. Norint pasiekti pasaulinės taikos, reikia žmones visur išmokyti tikėti į Soka Gokkai... Svarbiausioji Soka Gokkai misija yra parodyti kitiems, kad jų religijos, kokios jos ir bebūtų, negali būti tikros religijos ir todėl negali suteikti tikros laimės, Anksčiau ar vėliau jie visi turi įsijungti į tikrąjį Soka Gokkai tikėjimą. Mūsų gyvenimo tikslas yra padaryti, kad jie įsijungtų į mus ir pažintų tikrąją laimę ir tikrąsias gyvenimo vertybes dabartiniame ir ateities gyvenime".

Tikslas pateisina priemones

Soka Gokkai priešininkai jau spėjo tą "religiją" pavadinti įvairiausiais vardais, k. a. "militaristine", "fašistine", "ultranacionalistine", "pavojinga", "kenksminga", "šventvagiška", "apgaulinga", "veidmaininga" ir "fanatiška", net ir bešališki vertintojai tvirtina, kad ji pasižymi fanatiško egoizmu ir manikiška kitų tikėjimų nepakanta. Bet, pasirodo, kad pokarinei japonų dvasiai tokia patinka. Jiems patinka ir kita tos "religijos" charakteristika, tai jos militaristinė organizacinė struktūra ir autoritarinė, komunistų propagandos taktikai panaši, "misionieravimo" (propagandos) doktrina, jog "tikslas pateisina priemones"...

Jos "Vertybių kūrimo draugijos" nariai verbuojami ištieso- mis šeimomis. Penkiolika šeimų sudaro pagrindinę celą, jų vadinamą skvadą (skvadu angliškai vadinama karių ar policijos grupę). Šeši skvadai sudarą kompaniją arba kuopą; dešimt kuopų (kompanijų) sudaro vietinę apygardą (distriką), o 30 distriktų sudaro srities skyrių (regional chapter). Sriečių skyriai yra betarpiškai atsakingi vyriausiai Soka Gokkai būinei Tokio mieste, o vyr. būstinės štabo viršininkai yra atsakingi tik prezidentui (Vyriausiam Vadui), kurio žodis yra absoliutus ir paskutinis.

Kiekvienas atsivertėlis (perėjęs į Soka Gokkai) prisiima dvigubą prievolę: propagacija ir aklas atsidavimas go h o n z o n u i, susikauptas kalbant svarbiausiąją maldą "Aš esmi Aukščiausioji Galybė" (I am Supreme Power)!"

Gohonzon yra maldaknygė, šventraštis, ritinėlis (scroll), kuri (Nukelta į 5 psl.)

Šakubuku (Atkelta iš 4-to psl.)

ŠAKUBUKU

(Atkelta iš 4-to psl.)

riame grafiškai pavaizduotas pasaulis, kaip jį įsivaizduoja Budizmas.

Soka Gokkai misionieriai skelbia savo rekrutams, kad "tikro Budizmo pilnos galybės supratimas ir pilnas tikėjimas pasirodys po atsivertimo! Tai panašu, kaip kad arkliai prieš akis avizas rodo! Jie įtikinėja, kad vos tik priėmus priešai, beregint prasidės visokios palaimos: sveikata, turtais ir laimė. "Pabandykite — ir pamatysite!"

Soka Gokkai istorija ir siekiai

Šį sąjūdį pradėjo vienas savo profesija nusivylęs mokytojas Tsunesaburo Makiguchi 1930 metais kaip "tikrąjį" Budizmą (Nichiren Shoshu Buddhism), bet iki po II Pasaulinio karo pažiūros neturėjo daugiau kaip 3000 pasekėjų. Tik po karo kitas buvęs mokytojas Josei Toda sąjūdžiui pritaikė kare nugalėtos tautos situacijoms ir aspiracijoms tinkamas savo patrono šventojo Nichireno doktrinas iš 13 šimtmečio. Tas doktrinas Toda papildė savomis "doktrinomis" apie bažnyčios ir valstybės sujungimą, skelbdamas aistringą visokių kitokių tikybų nepakantą ir visų kitų tikybų kaip klaidingų, melagingų, neturintį jokio pagrindo ir atgyvenusių senienų išnaikinimą.

Kaip verbuojami nariai į Soka Gokkai

Kaip tos pasišovusios pasauliui laimę atnešti "religijos" misionieriai dirba, rašo vienas sokagakajus atskalūnas, kurs, iš baimės neduoda nei savo vardo nei gyvenamos vietos: "Po ritualinės ceremonijos, kai man buvo įteiktas go h o n z o n a s (švento rašto ritinys, scroll), į mano namus atvyko sokagakajų skvadas. Mano tėvai ir dvi seserys priklauso Shin-Shu Budizmo tikėjimui. Aš buvau sukrėstas, kai jie per jėgą prasiveržė prie mūsų šeimos altoriaus ir pašalino bei sunaikino mano šeimos šventais laikomus religinius objektus. Paskui, mano bloko vadas liepė man juo karščiau melstis prieš savo gohonzono, prašant išganymo savo šeimai ir man liepė savo šeimai įtikinti, kad Shin-Shu Budizmas yra falšyva religija ir kad sunaikindami falšyvus paveikslus sokagakajai paprastai atliko "gero darbo misiją". Po to mano buvo pareiga prikalbėti savo šeimai, kad ir jie turi atsiverti į Soka Gokkai.

Kas tas "šakabuku"?

Soka Gokkai išpažintojams "shakabuku" žodis yra labai populiarius ir vartojamas kiekviename jų pasikalbėjime bei misijų planavime. Jis rieškia "naujų išpažintųjų atvertimą", tikriau sakant "priverstiną atvertimą". Vienas mokytojas japonas, kurs taip jau bijosi išduoti savo vardą ir vietą, pareiškė:

"Soka Gokkai yra agresinga, kovojanti dvasia, kuri visą pasaulį skaito š a k a b u k u objektu, tai yra pasauliui, kurį reikia palaužti ir nugalėti" (a world to be crushed and conquered)..."

Tokio miesto tarptautinio instituto narys William Woodard pareiškė: "Soka Gokkai negerbia kitų religijų. Visiems, kas nepasiduoda, ji grąsina represijomis.

Tokio universiteto prof. Yoshio Tamura sako: "Soka Gokkai tikroji prigimtis yra fanatiška ir pavojinga. Ji daro politinę priklausiančią nuo religijos, bet tik tol, kol ta religija yra Soka Gokkai". To paties universiteto viceprezidentas Dr. Sobun Kubota papildė, sakdamas: "Budizmo principai siekia suvaldyti žmogaus geidulius, tokius kaip lytis, alkis, turtais ir garbė, bet Soka Gokkai visus geidulius prižada. Jis žmogaus silpnę išnaudoja savo ekspansijai. Jis turi tas pačias charakteristikas, kaip ir nacizmas".

Šakubuku jau Chicagoje

Kritika savo keliu, o Soka Gokkai su savo šakubuku maršuoja savo keliu. Šakubuku pradėjo ir smarkiai išvystė antrasis Gokkai prezidentas Toda nuo 1951 metų. Pasišovęs "išgelbėti Japoniją ir Aziją, jis užplanavo pagreitintu šakubuku laimėti tris milijonus šeimų Japonijoje.

Per pirmuosius metus Soka Gokkai narių išaugo iki 10,000 šeimų. Šandien, turėdamas 10 milijonų šalininkų, trečiasis prezidentas Ikeda jau spaudžia šakubuku mygtuką agresingai "vertybių kūrimo draugijos" propagandai visame pasaulyje.

Siemet Soka Gokkai misionieriai jau pasklido po Azijos žemyną ir persimetė į vakarus. Per šį rugpjūčio mėnesį jų vadovai apkeliavo penkis didžiuosius Pietų Amerikos miestus. Rugpjūčio 18 d. įvyko pirmas steigiamasis susirinkimas Bangkoko, Tailande; savaite anksčiau įvyko "visos Europos" mitingas. Šio rugpjūčio 25 dieną įvyko Chicagoje. Visuose tuose susirinkimuose aidi karinę šūkavimas: šakubuku — "palaužti ir nugalėti!" J. Pr.

COAL
Sinclear Heating Oil
SuperFlame
Vander Wagen Bros.
3605 West 63rd St.
POrtsmouth 7-8020

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU
APIE SAVO NAMO INSULIACIJOS PROBLEMAS
Dabar yra laikas tinkamai įrengti savo namą vasarai ir žiemai.
Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams materialu.
CARR-MOODY LUMBER COMPANY
3039 SO. HALSTED STREET — Tel.: VICTORY 2-1272
STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
Mes pranešame savo seniems klientams, o taip pat naujesiems, kuriems mes patarame, kad mūsų firma tesia siuntinių persiuntimą į Sovietų Sąjungą.
Mes esame įgalioti V. O. VNESPOSYLTORG priimti siuntinių siuntimą ir mes garantuojame, kad siuntiniai bus pristatyti ir labai skubiai. Visi mūsų skyriai turi didelį pasirinkimą siuntiniams reikmenims (audinių, odų ir t. t.) labai prieinamomis kainomis.
Visi mūsų skyriai suminėti žemiau kuo geriausiai jums patarnaus pagal kiekvieno individualaus pageidavimus.
● NEW YORK 3, N. Y. — 39 - 2nd Avenue ..... AL 4-5456
● NEW YORK 11, N. Y. — 135 W. 14th Street ..... CH 3-2583
● BROOKLYN 11, N. Y. — 370 Union Avenue ..... EV 4-4952
● BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Avenue ..... DI 5-6808
● ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street ..... CH 9-6245
● BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue ..... LI 2-1767
● SOUTH BOSTON, Mass. — 359 West Broadway ..... Tel. 268-0068
● BUFFALO 6, N. Y. — 332 Fillmore Avenue ..... TL 6-2674
● CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Avenue ..... BR 8-6966
● CHICAGO 8, Ill. — 3212 So. Halsted Street ..... WA 5-2737
● CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road ..... TO 1-1068
● Detroit, Mich. — 7300 Michigan Avenue ..... VI 1-5355
● GRAND RAPIDS, Mich. — 606 Bridge St., N. W. .... GL 8-2256
● HAMTRAMCK, Mich. — 11333 Jos. Campau ..... GL 7-1575
● HARTFORD 14, Conn. — 200 Franklin Ave. Tel. 233-8030, 246-0215
● IRVINGTON 11, N. J. — 762 Springfield Ave. .... ES 2-4685
● YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 Fifth Avenue ..... RI 3-8440
● LOS ANGELES 22, Calif. — 940 So. Atlantic Blvd. .... AN 1-2994
● LAKEWOOD, N. J. — 126 - 4th Street ..... FO 3-8569
● NEWARK 3, N. J. 428 Springfield Avenue ..... BI 3-1797
● NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Avenue ..... LO 2-1446
● PATERSON 1, N. J. — 99 Main Street ..... MU 4-4619
● PASSAIC, N. J. — 176 Market Street ..... GR 2-6387
● PHILADELPHIA 23, Pa. — 525 W. Girard Ave. .... PO 5-5892
● PITTSBURGH 3, Pa. — 1015 E. Carson Street ..... HU 1-2750
● SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street ..... FI 6-1571
● WATERBURY, Conn. — 6 John Street ..... PL 6-6766
● WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street ..... SW 8-2868
● YONKERS, N. Y. — 235 Nepperhan Ave. .... GR 6-2681